

Bruxelles, 8. lipnja 2020.
(OR. en)

8420/20

ECOFIN 420
UEM 185
SOC 347
EMPL 266
COMPET 222
ENV 288
EDUC 207
RECH 187
ENER 159
JAI 419
FSTR 77
REGIO 108
GENDER 57
ANTIDISCRIM 50

NAPOMENA

Od:	Glavno tajništvo Vijeća
Za:	Odbor stalnih predstavnika
Br. dok. Kom.:	ST 8172/20 - COM(2020) 501 final
Predmet:	Preporuka za PREPORUKU VIJEĆA o Nacionalnom programu reformi Belgije za 2020. i davanje mišljenja Vijeća o Programu stabilnosti Belgije za 2020.

Za delegacije se u prilogu nalazi navedeni nacrt preporuke Vijeća, koji su na temelju prijedloga Komisije COM(2020) 501 final revidirali i o njemu se usuglasili različiti odbori Vijeća.

PREPORUKA VIJEĆA

od ...

o Nacionalnom programu reformi Belgije za 2020. i davanje mišljenja Vijeća o Programu stabilnosti Belgije za 2020.

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 121. stavak 2. i članak 148. stavak 4.,

uzimajući u obzir Uredbu Vijeća (EZ) br. 1466/97 od 7. srpnja 1997. o jačanju nadzora stanja proračuna i nadzora i koordinacije ekonomskih politika¹, a posebno njezin članak 5. stavak 2.,

uzimajući u obzir preporuku Europske komisije,

uzimajući u obzir rezolucije Europskog parlamenta,

uzimajući u obzir zaključke Europskog vijeća,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora za zapošljavanje,

uzimajući u obzir mišljenje Gospodarskog i financijskog odbora,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora za socijalnu zaštitu,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora za ekonomsku politiku,

budući da:

¹ SL L 209, 2.8.1997., str. 1.

- (1) Komisija je 17. prosinca 2019. donijela Godišnju strategiju održivog rasta, čime je započeo europski semestar 2020. za koordinaciju ekonomskih politika. Posebnu je pozornost posvetila europskom stupu socijalnih prava, koji su Europski parlament, Vijeće i Komisija proglasili 17. studenoga 2017. Komisija je 17. prosinca 2019. na temelju Uredbe (EU) br. 1176/2011 Europskog parlamenta i Vijeća² donijela i Izvješće o mehanizmu upozoravanja, u kojemu Belgija nije utvrđena kao jedna od država članica za koje je potrebno provesti detaljno preispitivanje. Istog je dana Komisija donijela i preporuku za preporuku Vijeća o ekonomskoj politici europodručja.
- (2) Izvješće za Belgiju za 2020. objavljeno je 26. veljače 2020. U izvješću je ocijenjen napredak Belgije u smislu preporuka za pojedinu zemlju koje je Vijeće donijelo 9. srpnja 2019.³ („preporuke za pojedinu zemlju iz 2019.”), mjere poduzete kao odgovor na preporuke za pojedinu zemlju donesene prethodnih godina te napredak Belgije u ostvarenju njezinih nacionalnih ciljeva u okviru strategije Europa 2020.
- (3) Svjetska zdravstvena organizacija 11. ožujka 2020. izbijanje bolesti COVID-19 službeno je proglasila globalnom pandemijom. Ta je pandemija ozbiljna javnozdravstvena kriza koja pogađa građane, društva i gospodarstva. Veliko je opterećenje za nacionalne zdravstvene sustave, uzrokuje poremećaje u globalnim lancima opskrbe, kolebanja na financijskim tržištima i šokove potražnje potrošača te negativno utječe na razne sektore. Ugrožava radna mjesta i dohotke radnika te poslovanje poduzeća. Uzrokovala je snažan gospodarski šok čije se ozbiljne negativne posljedice već osjećaju u Uniji. Komisija je 13. ožujka 2020. donijela Komunikaciju u kojoj je pozvala na koordiniran gospodarski odgovor na krizu suradnjom svih aktera na nacionalnoj razini i na razini Unije.

² Uredba (EU) br. 1176/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. studenoga 2011. o sprečavanju i ispravljanju makroekonomskih neravnoteža (SL L 306, 23.11.2011., str. 25.)

³ SL C 301, 5.9.2019., str. 1.

- (4) Više država članica proglasilo je izvanredno stanje ili je uvelo izvanredne mjere. Sve izvanredne mjere trebale bi biti strogo proporcionalne, nužne, ograničena trajanja i u skladu s europskim i međunarodnim standardima. Trebale bi podlijegati demokratskom nadzoru i neovisnom sudskom preispitivanju.
- (5) Komisija je 20. ožujka 2020. donijela Komunikaciju o aktivaciji opće klauzule o odstupanju iz Pakta o stabilnosti i rastu. Opća klauzula o odstupanju olakšava koordinaciju proračunskih politika u vrijeme snažnoga gospodarskog pada, kako je utvrđeno u članku 5. stavku 1., članku 6. stavku 3., članku 9. stavku 1. i članku 10. stavku 3. Uredbe (EZ) br. 1466/97 te članku 3. stavku 5. i članku 5. stavku 2. Uredbe Vijeća (EZ) br. 1467/97⁴. Komisija je u Komunikaciji od 20. ožujka 2020. smatrala da su, s obzirom na očekivan snažan gospodarski pad prouzročen pandemijom bolesti COVID-19, ispunjeni uvjeti za aktivaciju opće klauzule o odstupanju te je od Vijeća zatražila da potvrdi taj zaključak. Ministri financija država članica složili su se 23. ožujka 2020. s Komisijinom procjenom. Složili su se da je za snažan gospodarski pad potreban odlučan, ambiciozan i koordiniran odgovor. Aktivacijom opće klauzule o odstupanju dopušta se privremeno odstupanje od kretanja prilagodbe prema srednjoročnom proračunskom cilju, pod uvjetom da se time srednjoročno ne ugrozi fiskalna održivost. Vijeće na preporuku Komisije može za korektivni dio također odlučiti usvojiti revidiranu fiskalnu putanju. Aktivacijom opće klauzule o odstupanju ne suspendiraju se postupci u okviru Pakta o stabilnosti i rastu. Njome se državama članicama omogućuje da odstupe od proračunskih zahtjeva koji bi se obično primjenjivali, a Komisiji i Vijeću da u okviru Pakta poduzmu potrebne mjere za koordinaciju politika.

⁴ Uredba Vijeća (EZ) br. 1467/97 od 7. srpnja 1997. o ubrzanju i pojašnjenju provedbe postupka u slučaju prekomjernog deficita (SL L 209, 2.8.1997., str. 6.).

- (6) Nužno je kontinuirano djelovanje radi ograničenja i nadzora širenja pandemije bolesti COVID-19, povećanja otpornosti nacionalnih zdravstvenih sustava, ublažavanja socioekonomskih posljedica pandemije mjerama potpore poduzećima i kućanstvima te radi osiguravanja adekvatnih zdravstvenih i sigurnosnih uvjeta na mjestu rada u cilju nastavka gospodarske aktivnosti. Unija bi trebala u cijelosti iskoristiti razne instrumente koji su joj na raspolaganju i tako poduprijeti napore država članica u tim područjima. Istodobno bi države članice i Unija trebale surađivati na pripremi mjera potrebnih za ostvarenje povratka na normalno funkcioniranje naših društava i gospodarstava te na održiv rast, koje bi među ostalim uključivale zelenu tranziciju i digitalnu transformaciju, uz izvlačenje pouka iz krize.
- (7) Kriza uzrokovana bolešću COVID-19 naglasila je fleksibilnost koju unutarnje tržište nudi radi prilagodbe u izvanrednim situacijama. Međutim, da bi se osigurao brz i neometan prelazak na fazu oporavka i slobodno kretanje robe, usluga i radnika, izvanredne mjere koje sprečavaju normalno funkcioniranje unutarnjeg tržišta trebalo bi ukinuti čim prestanu biti neophodne. Aktualna je kriza pokazala da su u zdravstvenom sektoru potrebni planovi pripravnosti za krizne situacije. Poboljšane strategije nabave, diversificirani lanci opskrbe i strateške rezerve osnovne opreme među ključnim su elementima za izradu širih planova pripravnosti za krizne situacije.

- (8) Zakonodavac Unije već je izmijenio relevantne zakonodavne okvire uredbama (EU) 2020/460⁵ i (EU) 2020/558⁶ Europskog parlamenta i Vijeća kako bi se državama članicama omogućilo da sva neiskorištena sredstva iz europskih strukturnih i investicijskih fondova mobiliziraju za odgovor na izvanredne posljedice pandemije bolesti COVID-19. Tim će se izmjenama osigurati dodatna fleksibilnost, ali i pojednostavnjeni i usklađeni postupci. Kako bi ublažile pritisak na novčane tokove, države članice u obračunskoj godini 2020. – 2021. mogu iskoristiti i stopu sufinanciranja sredstvima iz proračuna Unije od 100 %. Belgija se potiče da u cijelosti iskoristi te mogućnosti i tako pomogne najugroženijim pojedincima i sektorima.
- (9) Socioekonomske posljedice pandemije bolesti COVID-19 vjerojatno će se zbog različitih obrazaca specijalizacije nejednako osjetiti u regijama. To uključuje i velik rizik od povećanja nejednakosti unutar regija i među regijama Belgije. U kombinaciji s rizikom od privremenog prekida procesa konvergencije među državama članicama, trenutačna situacija zahtijeva ciljane odgovore politika.
- (10) Belgija je 30. travnja 2020. dostavila svoj Nacionalni program reformi za 2020. i svoj Program stabilnosti za 2020. Kako bi se uzela u obzir njihova povezanost, oba su programa ocijenjena istodobno.
- (11) Belgija je trenutačno obuhvaćena preventivnim dijelom Pakta o stabilnosti i rastu te podliježe pravilu o dugu.

⁵ Uredba (EU) 2020/460 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. ožujka 2020. o izmjeni uredaba (EU) br. 1301/2013, (EU) br. 1303/2013 i (EU) br. 508/2014 s obzirom na posebne mjere za mobilizaciju ulaganja u zdravstvene sustave država članica i u druge sektore njihovih gospodarstava u odgovoru na izbijanje bolesti COVID-19 (Investicijska inicijativa kao odgovor na koronavirus) (SL L 99, 31.3.2020., str. 5.).

⁶ Uredba (EU) 2020/558 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. travnja 2020. o izmjeni uredbi (EU) br. 1301/2013 i (EU) br. 1303/2013 u pogledu posebnih mjera radi pružanja iznimne fleksibilnosti za korištenje europskih strukturnih i investicijskih fondova u odgovoru na izbijanje bolesti COVID-19 (SL L 130, 24.4.2020., str. 1.).

- (12) Vijeće je 13. srpnja 2018. preporučilo Belgiji da se pobrine da stopa nominalnog rasta neto primarnih državnih rashoda⁷ u 2019. ne premaši 1,8 %, što odgovara godišnjoj strukturnoj prilagodbi od 0,6 % bruto domaćeg proizvoda (BDP). Budući da Belgija ispunjava uvjete za zatraženo privremeno odstupanje od 0,5 % BDP-a na temelju klauzule o strukturnim reformama, potrebna strukturna prilagodba za 2019. smanjena je na 0,1 % BDP-a, što odgovara stopi nominalnog rasta neto primarnih rashoda koja u 2019. ne premašuje 2,8 %. Ukupna procjena Komisije potvrđuje da postoji značajno odstupanje od preporučenog kretanja prilagodbe prema ostvarenju srednjoročnog proračunskog cilja u 2019. te u 2018. i 2019. kad se zajedno uzmu u obzir. To je relevantan čimbenik u Komisijinu izvješću sastavljenom u skladu s člankom 126. stavkom 3. Ugovora u kojem se ocjenjuje usklađenost Belgije s kriterijem duga u 2019.
- (13) Savezna vlada u svojem Programu stabilnosti za 2020. planira da će se ukupni saldo pogoršati s deficita od 1,9 % BDP-a u 2019. na deficit od 7,5 % BDP-a u 2020. Prema Programu stabilnosti za 2020. očekuje se da će nakon smanjenja na 98,6 % BDP-a u 2019. udio duga opće države u BDP-u porasti na oko 115 % u 2020. Na makroekonomske i fiskalne izgledе utječe vrlo izražena nesigurnost zbog pandemije bolesti COVID-19.

⁷ Neto primarni državni rashodi uključuju ukupne državne rashode bez rashoda za kamate, rashoda za programe Unije koji su u cijelosti pokriveni prihodima iz fondova Unije i nediskrecijskih promjena u rashodima za naknade u slučaju nezaposlenosti. Nacionalno financirane bruto investicije u fiksni kapital izgladuju se za četverogodišnje razdoblje. Uračunane su diskrecijske mjere na prihodovnoj strani ili povećanja prihoda propisana zakonom, dok se jednokratne mjere na prihodovnoj i rashodovnoj strani poništavaju.

- (14) Belgija je u okviru koordiniranog Unijina pristupa na pandemiju bolesti COVID-19 odgovorila donošenjem pravodobnih proračunskih mjera za povećanje kapaciteta svojeg zdravstvenog sustava, obuzdavanje pandemije i pomoć osobito ugroženim pojedincima i sektorima. Prema Programu stabilnosti za 2020., vrijednost tih proračunskih mjera iznosi 2,3 % BDP-a. Mjere uključuju federalni sustav naknada za privremenu nezaposlenost, zamjenski dohodak za samozaposlene, federalnu pomoć za rashode povezane s krizom, razne regionalne naknade za poduzeća ili pojedince te sektorske subvencije. Kvantifikacija mjera koje povećavaju deficit uglavnom se podudara s procjenama Komisije, kad se uzme u obzir različito tretiranje troškova automatskih stabilizatora. Osim toga, Belgija je najavila mjere koje će doprinijeti pružanju potpore likvidnosti poduzeća bez izravnog proračunskog učinka. Te se mjere odnose i na federalna i na regionalna jamstva za zajmove za poduzeća i za samozaposlene, koja se u Programu stabilnosti za 2020. procjenjuju na 11,8 % BDP-a. Primjenjuju se i odgode plaćanja poreza, posebno poreza na dohodak i poreza na dobit te socijalnih doprinosa, ali u Programu stabilnosti za 2020. to nije kvantificirano. Mjere koje je Belgija poduzela općenito su u skladu sa smjernicama iz Komunikacije Komisije od 13. ožujka 2020. Potpuna provedba izvanrednih mjera i fiskalnih mjera potpore uz preusmjeravanje fiskalnih politika prema ostvarenju razboritih srednjoročnih fiskalnih pozicija kada to gospodarski uvjeti dopuste, doprinijet će očuvanju fiskalne održivosti u srednjem roku.
- (15) Na temelju proljetne prognoze Komisije iz 2020. predviđa se da će, ne bude li promjene politika, u Belgiji saldo opće države iznositi -8,9 % BDP-a u 2020. te -4,2 % BDP-a u 2021. Predviđa se da će u 2020. udio duga opće države u BDP-u dosegnuti 113,8 %.

- (16) Komisija je 20. svibnja 2020. objavila izvješće pripremljeno u skladu s člankom 126. stavkom 3. Ugovora jer Belgija u 2019. nije poštovala pravilo o dugu, a u 2020. planirala je premašiti referentnu vrijednost deficita od 3 % BDP-a. Analiza Komisije općenito upućuje na zaključak da kriteriji deficita i duga kako su definirani u Ugovoru i Uredbi (EZ) br. 1467/97 nisu ispunjeni.
- (17) Kao odgovor na pandemiju bolesti COVID-19 belgijska tijela donijela su sveobuhvatan paket mjera za ublažavanje socijalnog i gospodarskog učinka oštrog gospodarskog pada. Uspostavljen je sustav jamstava u iznosu od 50 milijardi EUR za nove kratkoročne kredite odobrene održivim poduzećima. Regije i zajednice uvele su i jamstva za mostne i redovite poslovne kredite, potporu likvidnosti poduzeća u obliku izravnih zajmova te mjere za financijsku potporu poduzećima koja su najviše pogođena krizom uzrokovanom bolešću COVID-19. Vrijeme vraćanja postojećih hipotekarnih i poslovnih kredita može se produljiti. Teško pogođenim poduzećima dostupan je privremeni moratorij na stečajni postupak. Uvedeni su ciljani poticaji da bi se veći broj radnika potaknuo da ostane na poslu ili nastavi s radom te se tako osigurao kontinuitet poslovanja. Plaćanje doprinosa za socijalno osiguranje i poreza, kao što su porez na dodanu vrijednost, na dobit i na dohodak, u nekim se slučajevima može odgoditi ili se obveznike može izuzeti od plaćanja. Poduzećima pogođenima krizom uzrokovanom bolešću COVID-19 federalna vlada osigurala je povećane naknade u programu za privremeno nezaposlene zbog više sile. Mjesečni zamjenski dohodak dostupan je samozaposlenima kojima je rad prekinut najmanje sedam uzastopnih dana. Privremeno je zamrznuto postupno smanjivanje naknade za nezaposlenost. Federalna vlada priprema i dodatni skup mjera protiv nesolventnosti poduzeća, npr. oslobođenje od poreza na dobit i dohodak za fiskalnu godinu 2020.

- (18) Belgijski zdravstveni sustav dobro funkcionira, a bolnice pružaju potrebnu medicinsku pomoć. Ipak, pandemija bolesti COVID-19 otkrila je brojne nedostatke u području otpornosti zdravstvenog sustava kad je izložen velikoj javnozdravstvenoj krizi. To upućuje na zaključak da Belgija treba riješiti problem strukturnog manjka zdravstvenih radnika. I u bliskoj budućnosti ostat će presudno osigurati dovoljnu količinu ključnih proizvoda iz područja medicine, uključujući zaštitnu opremu, posebno za zdravstvene radnike i radnike u drugim izloženim zanimanjima. Da bi se javnozdravstvenom krizom kao što je pandemija bolesti COVID-19 uspješno upravljalo, u kratkom i srednjem roku ključno je izraditi javnozdravstvenu strategiju koja će biti u potpunosti usklađena s politikom prevencije i dugotrajne skrbi. Za to je važna nesmetana provedba sporazuma s međuministarske konferencije o javnom zdravstvu, kojim se određuje da bolničko osoblje i infrastruktura (koja je u nadležnosti federacije) tijekom krize uzrokovane bolešću COVID-19 budu privremeno dostupni ustanovama za dugotrajnu skrb (koje su u nadležnosti triju belgijskih zajednica).

- (19) U 2019. i na početku 2020. Belgija je dosegla rekordno visoku razinu zaposlenosti, ali je njezin rast naglo zaustavljen krizom uzrokovanom bolešću COVID-19. Postojeći sustavi javne potpore dohotku u Belgiji, kao što je program pomoći u slučaju privremene nezaposlenosti radnika i pravo samozaposlenih na privremenu pomoć za premošćivanje, pružaju djelomičnu naknadu za gubitak prihoda zbog skraćanja radnog vremena. Ti programi rada u skraćenom radnom vremenu važni su za smanjenje posljedica snižene proizvodnje na razinu zaposlenosti. Ipak se u 2020. očekuje da nezaposlenost poraste na 7 % te da se u 2021. donekle smanji i padne na 6,6 %. Da bi se spriječilo strukturno povećanje nezaposlenosti, postojeće aktivne politike tržišta rada moraju postati učinkovitije jer sada to nisu, pa velik broj nezaposlenih sudjeluje u aktivnim mjerama tržišta rada, a istodobno je prijelaz iz nezaposlenosti u zaposlenost nizak. Posebnu bi pozornost trebalo posvetiti osiguravanju sveobuhvatnog pristupa osobama koje su najudaljenije od tržišta rada i koje će vjerojatno biti najviše pogođene negativnim socioekonomskim posljedicama krize uzrokovane bolešću COVID-19. Najviše su ugroženi niskokvalificirani radnici, osobe migrantskog podrijetla i osobe s invaliditetom. Osim toga, porezno opterećenje i dalje je u prosjeku visoko za sve razine dohotka, osim za osobe s vrlo niskim primanjima (50 % prosječne plaće). To je važan pokretač relativno visokih troškova rada, što može negativno utjecati na potražnju za radnom snagom, posebno za radna mjesta s niskom produktivnošću.

- (20) Trebalo bi poticati mobilnost radne snage prema sektorima s velikim manjkom radne snage, među kojima su zdravstveni sektor, informacijske i komunikacijske tehnologije te tehnička i profesionalna zanimanja. Za to će biti nužne i krupne prekvalifikacije i usavršavanja te će biti potrebno povećati sudjelovanje odraslih u obrazovanju i osposobljavanju, među ostalim i tijekom razdoblja skraćenog radnog vremena. Postoji bojazan da postojeći programi poticaja za osposobljavanje ne dopiru do onih kojima bi najviše koristili, kao što su niskokvalificirani radnici, stariji radnici i osobe migrantskog podrijetla. Nepoznavanje jezika velika je prepreka, posebno na dvojezičnom tržištu rada u Bruxellesu. Zajednice poduzimaju mjere kojima potiču upise na znanstvene, tehnološke, inženjerske i matematičke studije, ali da bi se zadovoljila buduća potražnja na tržištu rada, potrebne su opsežnije strategije. Opća je razina digitalnih vještina dobra, ali stagnira. Među mladima, a posebno među onima s niskim obrazovanjem, razina digitalnih vještina niža je od prosjeka Unije, a zadnjih se godina i pogoršava. Za pristup učenju na daljinu ključno je da svim učenicima budu dostupne odgovarajuća oprema i internetska veza, a nastavnicima programi osposobljavanja i mentorstva. To je nužno i zato da se zbog krize uzrokovane bolešću COVID-19 ne bi pogoršale već postojeće nejednakosti u obrazovnom sustavu.
- (21) Belgija je donijela brojne programe potpore likvidnosti poduzeća, uključujući program državnih jamstava za zajmove te nekoliko regionalnih programa prijavljenih na temelju privremenog okvira za mjere državne potpore u svrhu podrške gospodarstvu u aktualnoj pandemiji bolesti COVID-19. Kako bi poduzeća, a osobito mala i srednja poduzeća (MSP-ovi) te samozaposleni imali koristi od tih programa, da bi ih oni zaštitili i pomogli im u brzom oporavku, potrebno je da se oni učinkovito i djelotvorno provode, te da ih provode i posrednici. U pripremi i provedbi tih mjera potrebno je uzeti u obzir otpornost bankarskog sektora, uključujući i posrednike.

- (22) Unatoč naporima vlade administrativno opterećenje poduzeća iznosi oko 7 milijardi EUR godišnje (1,6 % BDP-a), uglavnom zbog obveza koje proizlaze iz poreznog i radnog zakonodavstva. Porezni sustav složen je zbog velikog broja poreznih rashoda. Upravljanje plaćama u poduzećima složeno je, osobito ako je poduzeće pod različitim regionalnim sustavima. Budući da javna tijela sve više kasne s plaćanjem, poduzećima prijeti stečaj, a poslovna se klima pogoršava. Velika su kašnjenja u izdavanju građevinskih dozvola te električnih i vodovodnih priključaka. Postupak prijenosa imovine među najsporijima je i najskupljima u Uniji. Uvjeti za ulazak na tržište građevinskih i zanatskih usluga uvelike se razlikuju među regijama. Kumulativni učinak visoke razine regulacije, visokih troškova plaća i nefleksibilnosti tržišta rada negativno utječe na uspješnost maloprodajnog sektora. Pravila o radnom vremenu trgovina, akcijskim prodajama, popustima i distribucijskim kanalima za lijekove koji se izdaju bez recepta otežavaju rad u maloprodaji. Uvođenje mreže 5G mogli bi otežati, među ostalim, strogi okolišni i zdravstveni standardi za zaštitu od zračenja (osobito u Bruxellesu), koji se razlikuju među regijama, skupi porezi na odašiljače u Bruxellesu te duga čekaња na dozvole za postavljanje odašiljača. U području stečaja nema posebnog pojednostavnjenog postupka izvansudske nagodbe za MSP-ove, a samo dužnici mogu pokrenuti stečajni postupak. Unatoč postupnom poboljšanju, nedovoljna digitalizacija i nedostatak sredstava i dalje su problem pravosudnog sustava. Zbog dugotrajnih upravnih postupaka velika su kašnjenja u postupcima javne nabave i izdavanja građevinskih dozvola. Najvažnija tijela za provedbu zakona u području nadzora tržišta, tržišnog natjecanja i željezničkog prijevoza nemaju dovoljno osoblja za rad.

- (23) Kako bi se potaknuo gospodarski oporavak, bit će važno mobilizirati veća sredstva na početku provedbe već razrađenih projekata javnih ulaganja i promicati privatna ulaganja, među ostalim na temelju relevantnih reformi, čime bi se također potpomogla industrijska tranzicija. Kako je navedeno u nacionalnom energetske i klimatskom planu (NECP) za razdoblje 2021. – 2030., Belgija treba velika ulaganja u održivi promet, ponajprije radi rješavanja problema zagušenja prometa i poticanja električne mobilnosti. Prije krize uzrokovane bolešću COVID-19 belgijske su regije najavile velike višegodišnje planove razvoja prometne infrastrukture. Provode se velika ulaganja u prigradsku željeznicu oko Bruxellesa, signalizaciju te lučke i prekogranične željezničke veze. U tijeku su i znatna ulaganja u infrastrukturu podzemne željeznice te tramvajsku i autobusnu infrastrukturu u Bruxellesu. U NECP-u su utvrđene i velike potrebe za ulaganjem u proizvodnju energije iz obnovljivih i fleksibilnih izvora, međupovezanost, pametne mreže, pohranu i energetske učinkovitost kako bi se ispunili europski energetske i klimatske ciljevi, ostvarila zakonska obveza Belgije da do 2025. potpuno ukine upotrebu nuklearne energije i da obnovi 80 % fonda zgrada izgrađenih prije uvođenja energetske norme. Za razliku od relativno visokog intenziteta istraživanja i razvoja u privatnom sektoru, intenzitet istraživanja i razvoja u javnom sektoru i dalje je nešto niži nego u većini država članica slične razine gospodarskog razvoja. Budući da u roku predviđenom propisima Unije Belgija ne planira dodijeliti pionirske frekvencijske pojaseve za mrežu 5G, uvođenje mreže 5G moglo bi kasniti. Kao privremeno rješenje belgijska su tijela u ožujku 2020. otvorila javnu raspravu o privremenim nacionalnim dozvolama za 200 MHz raspoloživog spektra u pojasu 3,6 – 3,8 GHz. Programiranje Fonda za pravednu tranziciju, koji je predmet prijedloga Komisije, za razdoblje 2021. – 2027. moglo bi Belgiji pomoći da lakše odgovori na neke izazove prelaska na klimatski neutralno gospodarstvo, osobito u područjima iz Priloga D izvješću za Belgiju za 2020. To bi joj omogućilo da na najbolji način iskoristi sredstva iz tog fonda.

- (24) Iako se preporuke za pojedinu zemlju navedene u ovoj Preporuci („preporuke za pojedinu zemlju iz 2020.”) prije svega odnose na ublažavanje socioekonomskih posljedica pandemije bolesti COVID-19 i olakšavanje gospodarskog oporavka, preporuke za pojedinu zemlju iz 2019. odnosile su se i na reforme koje su iznimno važne za suočavanje sa srednjoročnim i dugoročnim strukturnim izazovima. Preporuke za pojedinu zemlju iz 2019. i dalje su relevantne i kontinuirano će se pratiti tijekom europskog semestra sljedeće godine. To uključuje preporuke za pojedinu zemlju iz 2019. koje se odnose na gospodarske politike u području ulaganja. Sve preporuke za pojedinu zemlju iz 2019. trebalo bi uzeti u obzir pri strateškom programiranju financiranja u okviru kohezijske politike nakon 2020., među ostalim i za mjere ublažavanja i strategije izlaska iz aktualne krize.
- (25) Europski semestar pruža okvir za kontinuiranu koordinaciju gospodarskih politika i politika zapošljavanja u Uniji, što može doprinijeti održivom gospodarstvu. Države članice u svojim su nacionalnim programima reformi za 2020. razmotrile postignuti napredak u ostvarenju ciljeva održivog razvoja Ujedinjenih naroda. Osiguranjem potpune provedbe preporuka za pojedinu zemlju iz 2020. Belgija će doprinijeti napretku u ostvarenju ciljeva održivog razvoja i zajedničkim nastojanjima da se u Uniji osigura konkurentna održivost.
- (26) Bliska koordinacija među gospodarstvima u ekonomskoj i monetarnoj uniji ključna je za brz oporavak od negativnih gospodarskih posljedica pandemije bolesti COVID-19. Belgija bi, kao država članica čija je valuta euro i uzimajući u obzir političke smjernice Euroskupine, trebala osigurati usklađenost svojih politika s preporukama za europodručje za 2020. i s politikama drugih država članica čija je valuta euro.

- (27) Komisija je u okviru europskog semestra 2020. provela sveobuhvatnu analizu ekonomske politike Belgije i objavila je u izvješću za Belgiju za 2020. Ocijenila je i Program stabilnosti za 2020., Nacionalni program reformi za 2020. i mjere poduzete kao odgovor na preporuke za pojedinu zemlju upućene Belgiji prethodnih godina. Komisija je u obzir uzela ne samo njihovu važnost za održivu fiskalnu i socioekonomsku politiku u Belgiji nego i njihovu usklađenost s pravilima i smjernicama Unije jer je potrebno ojačati ukupno gospodarsko upravljanje u Uniji tako da se na razini Unije doprinosi budućim nacionalnim odlukama.
- (28) Uzimajući u obzir tu ocjenu, Vijeće je ispitalo Program stabilnosti za 2020. i njegovo je mišljenje⁸ posebno navedeno u preporuci 1. u nastavku.

PREPORUČUJE da Belgija u 2020. i 2021. poduzme djelovanja kojima je cilj:

1. Poduzeti sve potrebne mjere, u skladu s općom klauzulom o odstupanju iz Pakta o stabilnosti i rastu, kako bi se učinkovito odgovorilo na pandemiju bolesti COVID-19, održalo gospodarstvo i pružila potpora oporavku koji će uslijediti. Kada to gospodarski uvjeti dopuste, provoditi fiskalne politike s ciljem postizanja razboritih srednjoročnih fiskalnih pozicija i osiguravanja održivosti duga, uz istodobno poticanje ulaganja. Jačati ukupnu otpornost zdravstvenog sustava i pobrinuti se za opskrbu ključnim proizvodima iz područja medicine.
2. Zalaganjem za učinkovite aktivne mjere tržišta rada i poticanjem razvoja vještina ublažiti učinak krize uzrokovane bolešću COVID-19 na zapošljavanje i na društvo.

⁸ U skladu s člankom 5. stavkom 2. Uredbe (EZ) br. 1466/97.

3. Omogućiti učinkovitu provedbu mjera za osiguravanje likvidnosti MSP-ovima i samozaposlenima te poboljšati poslovnu klimu. Dati prednost već razrađenim projektima javnih ulaganja i promicati privatna ulaganja za potporu oporavku gospodarstva. Usmjeriti ulaganja u zelenu i digitalnu tranziciju, osobito u infrastrukturu održivog prometa, čistu i učinkovitu proizvodnju i uporabu energije, kružno gospodarstvo, digitalnu infrastrukturu kao što su mreža 5G i gigabitska mreža te istraživanja i inovacije.

Sastavljeno u Bruxellesu

Za Vijeće
Predsjednik
